

WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)
z dnia 18 maja 2006 r.*

W sprawie C-221/04

mającej za przedmiot skargę o stwierdzenie, na podstawie art. 226 WE, uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, wniesioną w dniu 27 maja 2004 r.,

Komisja Wspólnot Europejskich, reprezentowana przez G. Valera Jordane i M. van Beeka, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona skarżąca,

przeciwko

Królestwu Hiszpanii, reprezentowanemu przez F. Díeza Morenę, działającego w charakterze pełnomocnika, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona pozwana,

* Język postępowania: hiszpański.

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: C.W.A. Timmermans, prezes izby, J. Makarczyk, R. Schintgen, P. Kūris (sprawozdawca) i G. Arestis, sędziowie,

rzecznik generalny: J. Kokott,
sekretarz: M. Ferreira, główny administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 1 grudnia 2005 r.,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 15 grudnia 2005 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Komisja Wspólnot Europejskich wnosi do Trybunału o stwierdzenie, że ze względu na zezwalanie przez władze regionu Castilla y León na zakładanie wnyków na różnych prywatnych obszarach łowieckich Królestwo Hiszpanii uchybiło zobowiązaniom, które na nim ciążyą na mocy art. 12 ust. 1 Załącznika do dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206, str. 7, zwanej dalej „dyrektywą”).

Ramy prawne

- 2 Zgodnie z jej art. 2 ust. 1 „[...] dyrektywa ma na celu przyczynienie się do zapewnienia różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory na europejskim terytorium państw członkowskich, do którego stosuje się traktat”.

- 3 Artykuł 12 ust. 1 dyrektywy stanowi:

„Państwa członkowskie podejmą wymagane środki w celu ustanowienia systemu ścisłej ochrony gatunków zwierząt wymienionych w załączniku IV lit. a) w ich naturalnym zasięgu, zakazujące:

- a) jakichkolwiek form celowego chwytania lub zabijania okazów tych gatunków dziko występujących;

[...]”.

- 4 Załącznik IV do dyrektywy zatytułowany „Gatunki roślin i zwierząt ważnych dla Wspólnoty, które wymagają ścisłej ochrony”, wymienia pod lit. a) opatrzoną tytułem „Zwierzęta” wymienia gatunek *Lutra lutra* (zwany dalej „wydrą”).

- 5 Załącznik VI do dyrektywy, zatytułowany „Zabronione metody i środki chwytania i zabijania i środki transportu [i transportu]” wymienia pod lit. a), opatrzoną tytułem „Środki nie działające selektywnie”, w odniesieniu do ssaków „pułapki nie działające selektywnie zgodnie z ich zasadami i warunkami zastosowania”.
- 6 Artykuł 15 dyrektywy stanowi:

„W odniesieniu do chwytania lub zabijania gatunków dzikiej fauny, wymienionych w załączniku V lit. a) oraz w przypadkach gdy zgodnie z art. 16 stosowane są odstępstwa w zakresie pozyskiwania, chwytania lub zabijania gatunków wymienionych w załączniku IV lit. a) państwa członkowskie wprowadzają zakaz używania wszelkich [nie działających selektywnie] środków mogących spowodować lokalny zanik lub poważne zaburzenie populacji tych gatunków, w szczególności:

a) używania środków chwytania i zabijania, wymienionych w załączniku VI lit. a);

[...]”.

- 7 Artykuł 16 dyrektywy przewiduje, że:

„Pod warunkiem że nie ma zadowalającej alternatywy i że odstępstwo nie jest szkodliwe dla zachowania populacji danych gatunków we właściwym stanie ochrony

w ich naturalnym zasięgu, państwa członkowskie mogą wprowadzić odstępstwa od przepisów art. 12, 13, 14 i art. 15 lit. a) i b):

[...]

- b) aby zapobiec poważnym szkodom, w szczególności w odniesieniu do upraw, zwierząt gospodarskich, lasów, połowów ryb, wód oraz innych rodzajów własności;

[...]”.

Okoliczności faktyczne i postępowanie poprzedzające wniesienie skargi

- 8 W dniu 19 kwietnia 2001 r. następstwie skargi skierowanej do Komisji w 2000 r., wystosowała ona do Królestwa Hiszpanii wezwanie do usunięcia uchybień, podnosząc, iż wymienione państwo członkowskie, zezwalając na zakładanie wnyków na obszarach łowieckich, na których występują gatunki zwierząt wymienione w załącznikach II i IV tej dyrektywy, uchybiło zobowiązaniom, które na nim ciąży na mocy jej art. 12 i załącznika VI. Władze hiszpańskie odpowiedziały szczegółowym pismem z dnia 29 czerwca 2001 r.
- 9 W ciągu roku 2001 do Komisji wpłynęły dwie dodatkowe skargi dotyczące zezwolenia na zakładanie wnyków. W dniu 21 grudnia 2001 r. Komisja wystosowała od władz hiszpańskich uzupełniające wezwanie do usunięcia uchybienia, te zaś udzieliły odpowiedzi w piśmie z dnia 25 lutego 2002 r.

- 10 Uznawszy, iż nadal mają miejsce uchybienia przepisom dyrektywy, w dniu 3 kwietnia 2003 r. Komisja wystosowała do Królestwa Hiszpanii uzasadnioną opinię w przedmiocie udzielania przez władze hiszpańskie zezwolenia na zakładanie na licznych terenach łowieckich wnyków, co nie stanowi działającej selektywnie metody polowania, wzywając to państwo członkowskie do podjęcia niezbędnych kroków w celu dostosowania się do przywołanej opinii w terminie dwóch miesięcy od jej otrzymania.
- 11 W odpowiedzi z dnia 15 lipca 2003 r. rząd hiszpański stwierdził, iż Komisja naruszyła postanowienie art. 226 traktatu WE, przywołując w uzasadnionej opinii zezwolenie z dnia 13 grudnia 2002 r., na które nie powołała się ani w wezwaniu do usunięcia uchybienia, ani w wezwaniu uzupełniającym. Ponadto rząd ten ponownie zakwestionował zarzuty przedstawione przez Komisję.
- 12 Uznawszy, że nadal ma miejsce uchybienie Królestwa Hiszpanii pewnym zobowiązaniom wynikających z dyrektywy, Komisja wniosła niniejszą skargę.
- 13 Niniejsza skarga dotyczy trzech zezwoleń na zakładanie wnyków na lisy wydanych przez władze regionu Castilla y León w dniu 10 stycznia 2000 r., 24 maja 2001 r. i 13 grudnia 2002 r. (zwanych dalej „spornymi zezwoleniami”). Sporne zezwolenia dotyczą dwóch obszarów łowieckich (zwanych dalej „danymi obszarami”), mianowicie obszaru AV-10.198 położonego na terytorium gminy Mediana de la Voltoya, w prowincji Ávila, objętego zezwoleniem z dnia 24 maja 2001 r., oraz obszaru SA-10.328 położonego na terytorium gminy Aldeanueva de la Sierra, w prowincji Salamanca, objętego zezwoleniami z dnia 10 stycznia 2000 r. oraz 13 grudnia 2002 r.

W przedmiocie dopuszczalności skargi

- 14 Rząd hiszpański podnosi dwie podstawy niedopuszczalności skargi. Pierwsza opiera się na modyfikacji jej przedmiotu, a także jego nieprecyzyjnym określeniu, druga — na niewystarczającym uzasadnieniu skargi.

W przedmiocie zarzutu niedopuszczalności, opartego na modyfikacji przedmiotu skargi

- 15 Rząd hiszpański utrzymuje tytułem zarzutu głównego, że Komisja po wniesieniu skargi dokonała modyfikacji jej przedmiotu, stwierdzając błędną transpozycję dyrektywy, podczas gdy w poprzedzającej ten fakt wymianie pism ograniczyła zarzuty pod adresem Królestwa Hiszpanii do naruszenia dyrektywy poprzez fakt wydawania spornych zezwoleń.
- 16 Zdaniem Komisji powyższe twierdzenie jest nieprawdziwe, bowiem skarga na uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego miała wyłącznie na celu zakwestionowanie przywołanych zezwoleń.
- 17 Z dowodów zgromadzonych w aktach sprawy wynika, że dyskusje nad błędną transpozycją dyrektywy znajdują początek w stanowisku zajętym przez rząd hiszpański w odpowiedzi na skargę, uzasadniającym wydanie spornych zezwoleń odstępstwami przewidzianymi w dyrektywie.
- 18 Należy stwierdzić, iż przedmiotem niniejszej skargi nie była ewentualna nieprawidłowa transpozycja przywołanej dyrektywy do prawa hiszpańskiego, ale jej domniemane naruszenie wynikające z faktu wydania spornych zezwoleń. W konsekwencji główny zarzut niedopuszczalności skargi należy oddalić.

- 19 Rząd hiszpański utrzymuje pomocniczo, że Komisja nie sprecyzowała w stopniu wystarczającym przedmiotu skargi. Przywołuje on w tym zakresie pięć argumentów.
- 20 Według pierwszego z argumentów rząd hiszpański sprzeciwia się rozszerzeniu przedmiotu skargi o zezwolenia z dnia 24 maja 2001 r. oraz 13 grudnia 2001 r. W istocie bowiem, po pierwsze, zezwolenie z dnia 24 maja 2001 r. zostało cofnięte przez właściwe władze w dniu 29 maja 2001 r., skutkiem czego zostało pozbawione wszelkiej mocy prawnej. Po wtóre, zezwolenie z dnia 13 grudnia 2002 r. zostało przywołane po raz pierwszy w uzasadnionej opinii, w sposób uniemożliwiający rządowi hiszpańskiemu przedstawienie uwag.
- 21 Na wstępie Komisja odpira, iż rząd hiszpański nie wykazał faktu uchylenia zezwolenia z dnia 24 maja 2001 r. W jej opinii zezwolenie to jest dowodem na trwałą praktykę administracyjną wydawania zezwoleń na polowanie z użyciem wnyków na obszarach występowania wydry i winno z tego względu zostać uwzględnione, mimo iż zostało wydane jedynie na bardzo krótki okres. Natomiast zezwolenie z dnia 13 grudnia 2002 r. zostało wydane jako przedłużenie okresu obowiązywania zezwolenia z dnia 10 stycznia 2000 r.
- 22 Należy przypomnieć, iż jak wynika z samego brzmienia art. 226 akapit drugi WE, Komisja może wniesć do Trybunału skargę o stwierdzenie uchybienia jedynie wtedy, gdy państwo członkowskie nie zastosowało się do uzasadnionej opinii w terminie, jaki został mu w tym celu wyznaczony (zob. w szczególności wyroki z dnia 31 marca 1992 r. w sprawie C-362/90 Komisja przeciwko Włochom, Rec. str. I-2353, pkt 9, i z dnia 27 października 2005 r. w sprawie C-525/03 Komisja przeciwko Włochom, Zb.Orz. str. I-9405, pkt 13).
- 23 Ponadto zgodnie z utrwalonym orzecnictwem, istnienie uchybienia powinno być oceniane na podstawie sytuacji, w jakiej państwo członkowskie znajduje się w chwili upływu terminu wyznaczonego w uzasadnionej opinii (zob. w szczególności ww.

wyrok z dnia 31 marca 1992 r. w sprawie Komisja przeciwko Włochom, pkt 10; wyroki z dnia 4 lipca 2002 r. w sprawie C-173/01 Komisja przeciwko Grecji, Rec. str. I-6129, pkt 7, i z dnia 10 kwietnia 2003 r. w sprawie C-114/02 Komisja przeciwko Francji, Rec. str. I-3783, pkt 9, oraz ww. wyrok z dnia 27 października 2005 r. w sprawie Komisja przeciwko Włochom, pkt 14).

- 24 W niniejszej sprawie okazuje się, iż zezwolenie z dnia 24 maja 2001 r. zostało wydane na czas ograniczony, upływający w dniu 15 czerwca 2001 r., na długo przed wystosowaniem uzasadnionej opinii.
- 25 Nie zostało wykazane, by po upływie terminu wyznaczonego w uzasadnionej opinii przywołane zezwolenie w dalszym ciągu rodziło skutki prawne.
- 26 Stąd skarga jest niedopuszczalna w zakresie, w jakim dotyczy zezwolenia wydanego w dniu 24 maja 2001 r.
- 27 Co do zezwolenia z dnia 13 grudnia 2002 r. należy stwierdzić, iż zostało ono wydane jako przedłużenie okresu obowiązywania zezwolenia z dnia 10 stycznia 2000 r.
- 28 Należy przypomnieć w tym miejscu, iż zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Trybunału przedmiotem skargi mogą być również fakty zaistniałe po wystosowaniu uzasadnionej opinii, o ile mają one ten sam charakter i stanowią element tego samego postępowania co fakty, do których odnosi się opinia (zob. podobnie wyroki z dnia 22 marca 1983 r. w sprawie C-42/82 Komisja przeciwko Francji, Rec. str. 1013, pkt 20, i z dnia 4 lutego 1988 r. w sprawie C-113/86 Komisja przeciwko Włochom, Rec. str. 607, pkt 11).

- 29 W niniejszej sprawie należy stwierdzić, iż zezwolenie z dnia 13 grudnia 2002 r. ma ten sam charakter co zezwolenie z dnia 10 stycznia 2000 r., którego warunki w zakresie używania i zakładania wnyków precyzuje, nie zmieniając jego istoty i zakresu, oraz że wydanie obu zezwoleń stanowiło to samo postępowanie. W konsekwencji okoliczność, iż wskazane zezwolenie z dnia 13 grudnia 2002 r. zostało przytoczone przez Komisję w uzasadnionej opinii tytułem przykładu, a następnie powołano się na nie ponownie w niniejszej skardze, nie pozbawiło Królestwa Hiszpanii praw nadanych mu mocą art. 226 WE. Zezwolenie to pozostaje zatem zgodnie z prawem przedmiotem skargi.
- 30 Jako drugi argument rząd hiszpański podnosi, iż Komisja nie sprecyzowała zobowiązań, którym uchybiło Królestwo Hiszpanii.
- 31 Ze skargi Komisji wynika jednak wyraźnie, iż zarzuca ona Królestwu Hiszpanii uchybienie konkretnym zobowiązaniom, wynikającym z art. 12 ust. 1 lit. a) i z załącznika VI do dyrektywy. Mianowicie, po pierwsze, obowiązku ustanowienia systemu ścisłej ochrony gatunków zwierząt wymienionych w załączniku IV lit. a) tej dyrektywy, pośród których figuruje wydra, zakazując jakichkolwiek form celowego chwytania lub zabijania, a po drugie obowiązku zakazania metod chwytania i zabijania zgodnie z ich zasadami i warunkami zastosowania niedziałających selektywnie. W konsekwencji Królestwo Hiszpanii miało wiedzę na temat zobowiązań, których naruszenie mu zarzucono.
- 32 Trzeci i czwarty argument rządu hiszpańskiego to zarzuty ograniczenia przez Komisję przedmiotu uchybienia. W istocie w trakcie postępowania poprzedzającego wniesienie skargi poza ochroną wydry przytaczała ona po pierwsze pięć innych gatunków zwierząt, a po drugie wszystkie metody łowieckie, a nie tylko używanie wnyków.

- 33 Należy w tym miejscu przypomnieć, jak słusznie podnosi Komisja, iż Trybunał orzekł już, że istnieje możliwość zawężenia przedmiotu sporu na etapie postępowania poprzedzającego wniesienie skargi (zob. podobnie w szczególności wyroki z dnia 16 września 1997 r. w sprawie C-279/94 Komisja przeciwko Włochom, Rec. str. I-4743, pkt 24 i 25; z dnia 25 kwietnia 2002 r. w sprawie C-52/00 Komisja przeciwko Francji, Rec. str. I-3827, pkt 44; z dnia 11 lipca 2002 r. w sprawie C-139/00 Komisja przeciwko Hiszpanii, Rec. str. I-6407, pkt 18 i 19, jak również z dnia 14 lipca 2005 r. w sprawie C-433/03 Komisja przeciwko Niemcom, Zb.Orz. str. I-6985, pkt 28). W konsekwencji Komisja mogła w skardze zawęzić przedmiot stwierdzonych uchybień do jednego z gatunków wymienionych w trakcie postępowania poprzedzającego wniesienie skargi, jak i wyłącznie do jednej metody polowania.
- 34 Jako piąty argument rząd hiszpański podnosi, iż Komisja użyła postępowania poprzedzającego wniesienie skargi jako sposobu na progresywne określenie podstaw uchybienia. Tego rodzaju postępowanie oznacza naruszenie zasad pewności prawa i poszanowania fundamentalnego prawa do obrony.
- 35 Komisja uważa, iż rząd hiszpański powołał się tu jednocześnie na zawężenie przedmiotu skargi oraz brak w wezwaniu do usunięcia uchybienia wystarczających wskazówek uzasadniających wszczęcie postępowania w przedmiocie naruszenia.
- 36 Tego rodzaju czynniki nie wydają się jednak podważać dopuszczalności skargi. W istocie bowiem, po pierwsze, Komisja miała prawo zawęzić przedmiot sporu na etapie postępowania poprzedzającego wniesienie skargi, jak to zostało przypomniane w pkt 33 niniejszego wyroku; po drugie, zgodnie z orzecznictwem Trybunału, celem postępowania poprzedzającego wniesienie skargi jest umożliwienie zainteresowanemu państwu członkowskiemu, z jednej strony wykonania zobowiązań wynikających z prawa wspólnotowego, a z drugiej strony zastosowania w sposób użyteczny środków, jakie ma na swoją obronę wobec zarzutów przedstawionych przez Komisję (zob. wyrok z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie C-117/02 Komisja przeciwko Portugalii, Rec. str. I-5517, pkt 53). Poza tym wezwanie do usunięcia uchybienia nie

jest poddane tak ścisłym wymogom w zakresie precyzyjności, jak uzasadniona opinia. Wezwanie do usunięcia uchybienia może jedynie formułować krótkie wstępne streszczenie zarzutów (zob. podobnie ww. wyrok z dnia 16 września 1997 r. w sprawie Komisja przeciwko Włochom, pkt 15).

- 37 Zgodnie z pkt 24 opinii rzecznika generalnego, o ile zgadza się, iż wezwanie do usunięcia uchybienia ma na celu określenie przedmiotu sporu, o tyle Komisja ma obowiązek w uzasadnionej opinii określić szczegółowo zarzuty, które podniosła w sposób bardziej ogólny w wezwaniu do usunięcia uchybienia. Nie stoi to jednak na przeszkodzie zawężeniu przedmiotu sporu ani rozszerzeniu go o działania późniejsze, podobne co do zasady do działań zakwestionowanych w wezwaniu do usunięcia uchybienia.

W przedmiocie zarzutu niedopuszczalności skargi, opartego na niewystarczającym jej uzasadnieniu

- 38 Drugi zarzut niedopuszczalności skargi podniesiony przez rząd hiszpański opiera się z jednej strony na naruszeniu art. 38 § 1 lit. c) regulaminu Trybunału, a z drugiej strony na niewystarczającym uzasadnieniu skargi, jak również braku dowodów na stwierdzone uchybienia.
- 39 Co do pierwszego z argumentów należy stwierdzić, iż skarga spełnia określone w art. 38 § 1 lit. c) regulaminu Trybunału przesłanki w zakresie przedmiotu sporu oraz zwięzłego przedstawienia stawianych zarzutów.
- 40 W przedmiocie drugiego z argumentów należy stwierdzić, iż jak wskazuje Komisja, w ten sposób sformułowany zarzut odnosi się do badania zasadności skargi. W związku z powyższym zarzut ten nie może zostać uwzględniony.

- 41 Uwzględniając poprzednie uwagi, należy stwierdzić, iż skarga jest niedopuszczalna w zakresie, w jakim odnosi się do zezwolenia z dnia 24 maja 2001 r., dotyczącego obszaru łowieckiego AV-10.198 położonego na terytorium gminy Mediana de la Voltoya, w prowincji Ávila, pozostaje zaś dopuszczalna w pozostałym zakresie.

W przedmiocie zasadności skargi

- 42 Należy zatem zbadać, czy zezwolenie z dnia 13 grudnia 2002 r. (zwane dalej „spornym zezwoleniem”) dotyczące obszaru łowieckiego SA-10.328 położonego w Aldeanueva de la Sierra, w prowincji Salamanca (zwanego dalej „danym obszarem”) zostało wydane przez władze hiszpańskie z naruszeniem dyrektywy.
- 43 Na poparcie skargi Komisja podnosi dwa zarzuty. Po pierwsze, zezwolenie na stosowanie wnyków na danym obszarze oznacza celowe chwytnie lub zabijanie wydr, z naruszeniem art. 12 ust. 1 lit. a) dyrektywy. Po drugie, Komisja podnosi, iż Królestwo Hiszpanii naruszyło jednocześnie przepisy załącznika VI lit. a) do dyrektywy, ponieważ przywołane zezwolenie dotyczyło metody polowania niedziałającej selektywnie zgodnie z zasadami i warunkami jej zastosowania.

W przedmiocie zarzutu opartego na naruszeniu przepisów załącznika VI lit. a) do dyrektywy

- 44 W drugim z zarzutów, który należy zbadać w pierwszej kolejności, Komisja podnosi, iż zezwolenie na używanie wnyków stanowi naruszenie przepisów załącznika VI lit. a) do dyrektywy, ponieważ jest to metoda polowania niedziałająca selektywnie, zgodnie z zasadami i warunkami jej zastosowania.

45 Z dyrektywy wynika, iż metody i środki chwytania i zabijania wymienione w załączniku VI lit. a) są zakazane wyłącznie w przypadku, do którego odnosi się art. 15 dyrektywy — jedyny odwołujący się do przywołanego załącznika.

46 Z przepisu tego wynika, iż zakazane jest używanie metod niedziałających w sposób selektywny, w szczególności wymienionych w załączniku VI lit. a) do dyrektywy, w celu chwytania lub zabijania gatunków dzikiej fauny wymienionych w jej załączniku V lit. a) i w przypadkach gdy zgodnie z art. 16 stosowane są odstępstwa w celu pozyskiwania, chwytania lub zabijania gatunków wymienionych w załączniku IV lit. a) przywołanej dyrektywy.

47 Należy zauważyć, iż sporne zezwolenie zostało wydane w celu polowania na lisy, gatunek zwierząt, który nie figuruje w załączniku IV lit. a) ani w załączniku V lit. a) do dyrektywy. Z powyższego wynika, iż w odniesieniu do zakazu stosowania niedziałających selektywnie metod łowieckich w niniejszej sprawie nie sposób postawić władzom hiszpańskim żadnego zarzutu. Stąd też należy oddalić zarzut dotyczący naruszenia przepisów załącznika VI lit. a) do dyrektywy.

W przedmiocie zarzutu opartego na naruszeniu art. 12 ust. 1 lit. a) dyrektywy

48 Należy przypomnieć, iż zgodnie z art. 12 ust. 1 lit. a) dyrektywy państwa członkowskie podejmą wymagane kroki w celu ustanowienia systemu ścisłej ochrony gatunków zwierząt wymienionych w załączniku IV lit. a) w ich naturalnych miejscach występowania. System ten, zgodnie z przywołanym przepisem, zakazuje jakichkolwiek form celowego chwytania lub zabijania okazów tych gatunków.

- 49 W celu dokonania oceny zasadności zarzutu sformułowanego przez Komisję, należy po pierwsze zbadać, czy wydra występuje na danym obszarze, po drugie zaś określić warunki, w jakich chwytanie lub zabijanie tego gatunku nosi znamiona celowości.

Co do występowania wydry na danym obszarze

— Argumentacja stron

- 50 Po pierwsze, Komisja utrzymuje, że w odpowiedzi na uzasadnioną opinię rząd hiszpański uznał występowanie wydry na danym obszarze, ponieważ wskazał on, iż wydra jest gatunkiem spotykanym na niemalże całym terytorium Castilla y León.
- 51 Po drugie, jej występowanie zostało potwierdzone wykazami danych naukowych „Natura 2000”, przekazanymi przez Królestwo Hiszpanii Komisji w odniesieniu do terenów Quilamas (Salamanca) i Encinares de los ríos Adaja y Voltoya (Ávila). Należy zaznaczyć, iż teren Quilamas sąsiaduje z omawianym obszarem.
- 52 Po trzecie, ciekі wodne, które są niezbędnym elementem naturalnego siedlisk wydry, przepływają przez dany obszar.
- 53 Wreszcie monografia poświęcona sytuacji wydry jako gatunku w Hiszpanii potwierdzała również jej występowanie na danym obszarze.

- 54 Wziąwszy pod uwagę całość przytoczonych uwag Komisja ocenia, iż jeżeli rząd hiszpański jest zdania, iż wydra nie występuje na tym obszarze, konieczne będzie ustalenie tego faktu poprzez przeprowadzenie na miejscu badania technicznego.
- 55 Rząd hiszpański utrzymuje, iż wydra nie występuje na danym obszarze. W odpowiedzi na pierwszy argument przywołany przez Komisję zauważa, że uznanie występowania określonego gatunku zwierząt na pewnym terytorium nie oznacza, by gatunek ten zajmował całość siedlisk na danym terytorium.
- 56 Rząd ten podkreśla jednocześnie, że ciekі wodne są niezbędnym elementem naturalnego siedliska wydry, podczas gdy dany obszar nie jest ani obszarem przybrzeżnym, ani graniczącym z ciekіem wodnym. Dodaje on, iż przepływające przez niego rzeki i strumienie mają charakter sezonowy, wysychając w okresie letnim.
- 57 Monografia powołana przez Komisję potwierdza poza tym, iż wydra nie występuje na danym obszarze.
- 58 Rząd hiszpański uważa wreszcie, że na danym obszarze istnieje jedynie prawdopodobieństwo występowania wydry oraz że Komisja nie wykazała faktu występowania wydry, ponieważ nie dysponuje ani dowodami bezpośrednimi — jak schwytywanie okazów tego gatunku, ani pośrednimi — jak obecność ich śladów.

— Ocena Trybunału

- 59 Należy przypomnieć, iż zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału w ramach postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego wszczętego na podstawie art. 226 WE Komisja powinna wykazać zaistnienie podnoszonego uchybienia i nie może się przy tym opierać na jakichkolwiek domniemaniach (zob. w szczególności wyroki z dnia 25 maja 1982 r. w sprawie 96/81 Komisja przeciwko Niderlandom, Rec. str. 1791, pkt 6, z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie C-194/01 Komisja przeciwko Austrii, Rec. str. I-4579, pkt 34, oraz z dnia 20 października 2005 r. w sprawie C-6/04 Komisja przeciwko Zjednoczonemu Królestwu, Zb.Orz. str. I-9017, pkt 75).
- 60 Należy stwierdzić, odnosząc się do wykazów danych naukowych „Natura 2000”, jak na to wskazuje w pkt 71 opinii rzecznik generalny, że dotyczą one obszaru Quilamas, o powierzchni powyżej 10 000 hektarów. Wprawdzie dany obszar znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie tego terenu, na północny zachód, niemniej jednak nie budzi wątpliwości, że najistotniejsze cieki wodne tego obszaru, w szczególności Arroyo de las Quilamas, płyną na południowy wschód i są oddzielone od danego obszaru pasmem wzgórz o wysokości kilkuset metrów. Stąd też jest mało prawdopodobne, by wydry należące do populacji żyjących na obszarze objętym siecią hydrograficzną Quilamas przemieszczały się na omawiany obszar.
- 61 Poza tym, jak to wskazuje rząd hiszpański, którego twierdzeniu nie zaprzeczyła Komisja, cieki wodne są niezbędnym elementem naturalnego siedliska wydry, podczas gdy cieki przepływające przez dany obszar lub płynące w jego pobliżu mają charakter sezonowy.
- 62 Wreszcie, odnosząc się do monografii powołanej przez Komisję, należy stwierdzić, iż zawiera ona przeciwstawne informacje, w związku z czym nie daje ona żadnej pewności co do występowania wydry na danym obszarze.

- 63 W powyższych uwag wynika, że Komisja nie przedstawiła wystarczających dowodów na występowanie wydry na danym obszarze. Przedstawione dowody wykazały co najwyżej możliwość jej występowania.

W przedmiocie celowego charakteru chwytania i zabijania wydry

— Argumentacja stron

- 64 Komisja podnosi, iż chwytanie wydry nie może być traktowane jako będące wynikiem przypadku. Jej zdaniem, przesłanka celowości, przewidziana w art. 12 ust. 1 lit. a) dyrektywy, została spełniona, ponieważ władze hiszpańskie, mimo wiedzy o występowaniu wydry na danym terenie, wydały jednak zezwolenie na chwytanie lisów z użyciem niedziałającej selektywnie metody chwytania, stanowiącej zagrożenie dla wydry.
- 65 Tym samym wydając sporne zezwolenia Królestwo Hiszpanii naruszyło obowiązek wynikający z art. 12 ust. 1 lit. a) dyrektywy, tj. zapobieżenia negatywnym dla wydry skutkom i ryzyku celowego chwytania okazów tego gatunku.
- 66 Rząd hiszpański odpiera ten zarzut, twierdząc, iż sporne zezwolenie zostało wydane w odniesieniu do polowania na lisy, nie wydry. Uznaje on, iż mogłoby to mieć pośredni wpływ na populację wydry, gdyby ten gatunek zwierząt występował na danym obszarze, co jednak nie zostało wykazane.

⁶⁷ Ponadto rząd hiszpański uważa, że wnyki są selektywną metodą łowiecką, tak co do zasady ich funkcjonowania, ponieważ pozwalają uniknąć śmierci schwytanego zwierzęcia, jak i co do wymaganych spornym zezwoleniem sposobach ich użycia, takich jak codzienna kontrola wnyków, wymóg uwalniania wszystkich schwytanych zwierząt, do których nie odnosi się zezwolenie lub szczegółowe sposoby zakładania wnyków.

— Ocena Trybunału

⁶⁸ Z przepisów art. 12 ust. 1 lit. a) dyrektywy wynika, że państwa członkowskie podejmą wymagane kroki w celu ustanowienia systemu ścisłej ochrony gatunków zwierząt wymienionych w załączniku IV lit. a) do tej dyrektywy w ich naturalnym zasięgu, zakazując jakichkolwiek form celowego chwytania lub zabijania.

⁶⁹ Jak wynika z lektury różnych wersji językowych tego przepisu, przewidziana w nim przesłanka celowości odnosi się jednocześnie do chwytania i zabijania chronionych gatunków zwierząt.

⁷⁰ Należy poza tym przypomnieć, że Trybunał zakwalifikował jako celowe niepokojenie w rozumieniu art. 12 ust. 1 lit. b) dyrektywy fakty takie jak ruch motorowerowy na plaży wbrew ogłoszeniom dotyczącym obecności gniazd podlegających ochronie żółwi morskich, obecność rowerów wodnych i żaglówek w obszarze morskim danych plaży, oraz orzekł, że państwo członkowskie uchybiło zobowiązaniom, które na nim ciąży na mocy art. 12 ust. 1 lit. b) i d) dyrektywy, w przypadku gdy nie podejmuje wszelkich niezbędnych, konkretnych kroków w celu uniknięcia z jednej strony celowego niepokojenia danego gatunku zwierząt podczas okresu prokreacji, a z drugiej strony pogorszenia stanu lub zniszczenia terenów rozrodu (zob. wyrok

z dnia 30 stycznia 2002 r. w sprawie C-103/00 Komisja przeciwko Grecji, Rec. str. I-1147, pkt 36 i 39, jak również opinia w tej sprawie rzecznika generalnego P. Légera, pkt 57).

- 71 Aby przesłanka celowości, figurująca w art. 12 ust. 1 lit. a), została spełniona, należy ustalić, że organ wydający akt zmierzał do chwytania lub zabijania okazów gatunku objętego ochroną lub co najmniej liczył się z możliwością ich chwytania lub zabijania.
- 72 Nie budzi wątpliwości, że sporne zezwolenie dotyczyło polowania na lisy. W konsekwencji zezwolenie samo w sobie nie miało na celu pozwolenia na chwytanie wydr.
- 73 Ponadto należy przypomnieć, iż występowanie wydry na danym obszarze nie zostało formalnie ustalone. Nie zostało również wykazane, że wydając sporne zezwolenie na polowanie na lisy władze hiszpańskie wiedziały, iż podejmują ryzyko spowodowania zagrożenia dla wydr.
- 74 Należy zatem uznać, iż czynniki wymagane do spełnienia przesłanki celowości w odniesieniu do chwytania i zabijania okazu gatunku podlegającego ochronie, zdefiniowane w pkt 71 niniejszego wyroku, nie zostały stwierdzone w niniejszej sprawie.
- 75 Wobec powyższego skargę Komisji należy oddalić.

W przedmiocie kosztów

- ⁷⁶ Zgodnie z art. 69 § 2 regulaminu kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Królestwo Hiszpanii wniosło o obciążenie Komisji kosztami postępowania, a Komisja przegrała sprawę, należy obciążyć ją kosztami postępowania.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka, co następuje:

- 1) Skarga zostaje oddalona.**
- 2) Komisja Wspólnot Europejskich zostaje obciążona kosztami postępowania.**

Podpisy